

ב"ה אלול תשפ"ו לפ"ק

בדבר מה ששאלו רבים מבני קהילתנו בנוגע לשאלה במקוה שהכשרו על ידי "זריעה" וע"י בור השקה מהצד ובנוסף יש בו בור השקה למטה, ותורף השאלה הוא משום שידוע דדעת ה"דברי חיים" היה להחמיר שחיבור על ידי קטפרס אינו חיבור, ואמנם דעת שאר הפוסקים היא לא כן אבל יש מקום לכתחילה לחוש בזה, והנידון שכיון שכשמנקים את הבור כשמחליפים המים קודם שממלאים מבור הזריעה ומנגבים הבור שלא ישארו ג' לוגין מים שאובין בבור קודם שנכנסים המים מבור הזריעה, ובמקוה שיש בו בור עם נקב למטה קשה לנקות שלא ישאר אפילו מעט מים ואת"ל כהד"ח שקטפרס אינו חיבור יש חשש של ג' לוגין מים שאובין שהוא חיסרון גם בהכשר של הזריעה.

וזאת למודעי שאין לחוש בזה מלבד שיש השקה מן הצד שבו אין פקפוק גם לגבי החשש שהעולה לגבי הזריעה אין לחשוש ואפשר לטבול בבור זה לכתחילה וכדלהלן, וכן שמעתי מהמרד"א הגרמ"א ברוידא שליט"א דכן יש להורות לכתחילה.

א' בד"ח עצמו כתב שכל דבריו הם נוגע לפסול שאובין דאורייתא אבל בנוגע לפסול דרבנן כגון שאובין בהמשכה לא חייש לזה וק"ו לחשש פסול דרבנן של ג' לוגין מים שאובין שהוא פסול דרבנן, יעויין ד"ח יו"ד ח"ב תשו' פ"ח בסוף התשובה, ובח"א יו"ד סי' מ"ו בד"ה אך עם כל זה, דברבנן קטפרס חיבור, ועיין מהרם שיק יו"ד סי' ק"צ, וכתב סופר יו"ד סי' צ"ו.

ב' וגם לדעת הדברי החיים יש הסוברים דוקא חיבור שעל ידי צינור המחובר בין ב' הבורות, אבל בבור ע"ג בור עם נקב השקה בזה לא איירי הד"ח וחשוב חיבור, עיין חסד יהושע ח"ג סי' נ"ז ודברי יואל יו"ד א' ע"ז או' ט' וסי' ע"ט, ומנחת יצחק לקוטי תשובות סי' צ'.

ג' וגם הגה"ק מקלויזנבורג בעל השפע חיים שחשש לדעת הד"ח ס"ל דאם יש נקב כמוציא רימון וכשיטת הרש"ב כשר גם לדעת מרן הדברי חיים יעויין קו' הכשר מקואות לבית צאנז עמ' 54 שחשוב כבור אחד מחמת כן.

ד' ידידי הגאון ר' חיים הלבפשטאם שליט"א רב קהל חסידים גני אילון ורב אב"ד לעניני מקואות הראני את דברי החזו"א יו"ד קכ"ו ס"ק ב' ד"ה וע"ד הנידון וז"ל בזה שמלא את המקוה ומסתפק אם נגב את רצפת המקוה היטב וכו' אין להחמיר כיון שמן הדין אין כל חשש וכו' ועוד דלענין לטהר ג"ל שאובין סגי בקטפרס ואפשר אף בנצוק וכמו שכתבנו לקמן סי' ק"ל ס"ק י"ד, ובהנידון ממלאים המקוה מאוצר המים האצור בו מ"ס לעולם וא"כ המים הבאים למקוה הם מקושרין לאוצר המים שהוא מקוה שלם ומטהרין את השאובין שברצפה, ומיהו לכתחילה נהגו לנגב שלא ישארו מים ברצפה כלל וישראל קדושים הם ומנהגן תורה, ע"כ, הרי דכל מה דצריך לנגב הוא חומרא וק"ו כאן שמחובר המים שנשארו גם לבור שלמטה.

ה' דעת גדולי ההוראה בדורינו זצ"ל ויבלחט"א שמקוה כזה כשר לכתחילה יעויין שבט הלוי ח"ג קל"ב, ומנחת יצחק שם, והראוני מכתב שכן כתבו מרן הגרמ"ק זצ"ל ויבלחט"א מרן הגר"י זילברשטין, ובשם מרן הגרש"א מובא דג"כ הורה כן דכשר לכתחילה, ומו"ר הגרמ"ש קליין שליט"א שוחח בטלפון עם מרן הגאון ר' עזריאל אורבך שליט"א ונשא ונתן עמו בהלכה זו ושדעת גדולי הדור להקל בזה לכתחילה ואמר לו שגם הוא מצטרף לזה.

וע"ז באה"ח למען טהרתן של ישראל

